

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Теорія міжкультурної комунікації»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	спеціальність В11Філологія спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська ОПП «Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)»
Курс, семестр	1 курс, 2 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4 Загальна кількість годин – 120, із яких: денна форма: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. заочна форма: лекцій – 6 год., практичних занять – 4 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	факультет обліку та фінансів, кафедра германської і української філології
Контактні дані розробника(ів)	<i>викладач:</i> Сизоненко Наталія, к. філол. н., доцент, завідувач кафедри германської і української філології <i>контакти:</i> ауд. 456 (навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> nataliia.syzonenko@pdau.edu.ua <i>сторінка викладача:</i> https://www.pdaa.edu.ua/people/syzonenko-nataliya-mykolayivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумовою для вивчення дисципліни є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності під час вивчення дисциплін «Академічне письмо», «Практикум з мовної комунікації, перекладу, редагування різногалузевих текстів другою іноземною мовою (німецька)», «Практикум з мовної комунікації, перекладу та редагування різногалузевих текстів першою іноземною мовою (англійська)».

Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань /видів економічної діяльності). <i>фахові:</i> ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів
Програмні результати навчання	ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами. ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
У процесі вивчення дисципліни формуються комунікативні навички, уміння працювати індивідуально і в команді, брати на себе відповідальність, навички тайм-менеджменту.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
оволодіти комплексом знань про сутність та зміст міжкультурної комунікації; сформувати «мультикультурну» особистість в полікультурному середовищі; навчити коректному спілкуванню під час міжкультурних контактів.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Виникнення та розвиток міжкультурної комунікації Тем 2. Основні категорії міжкультурної комунікації Тема 3. Міжкультурна комунікація та суміжні дисципліни Тема 4. Типи культур і міжкультурні стилі комунікації Тема 5. Вербальне і невербальне вираження в різних культурних спільнотах Тема 6. Комунікативні невдачі та шляхи їх подолання у процесі міжкультурної комунікації	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (практичні завдання), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (проектування професійних ситуацій, рольові ігри, дискусії), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (тести, практичні завдання, презентація), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені в Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	

- щодо термінів виконання та перескладання	Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за кожен вид завдань вираховується 1 бал.
- щодо академічної доброчесності	Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати

	лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- щодо відвідування занять	Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhenyaproneformalnuosvitu.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhenyaproocinyuvannya2023.pdf

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Верховод Л. І. Соціологія культури та міжкультурна комунікація : навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заочн. форми навч. спец. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2018. 263 с.
2. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 288 с.
3. Основи міжкультурної комунікації : методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» першого (бакалаврського) рівня / уклад. Л. А. Євдокімова-Лисогор. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 29 с.
4. Радченко І. Б. Вступ до теорії міжкультурної комунікації: конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2021. 80 с.
5. Ребрій О. В. Теорія міжкультурної комунікації : конспект лекцій. Харків, 2022. 2 с.

Допоміжні

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ : Довіра, 2007. 205 с.
2. Мілютіна К. Л., Максимов М. В. Психологія міжкультурної комунікації : навч. посіб. Київ : КНУ, 2014. 265 с.
3. Основи міжкультурної комунікації: навч. посібник / укл. М. М. Попович. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т, 2012. 160 с.
4. Сизоненко Н. М. Сократівський діалог у повісті Василя Шевчука «Навчитель істини»: комунікативно-прагматична організація мовленнєвого жанру. *Філологічні студії : Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету : зб. наук. праць*. Вип. 16 / [редкол. : Ж. В. Колоїз (відп. ред.), П. І. Білоусенко, А. З. Брацкі та ін.]. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2017. С. 431–443.
5. Шаравара Т. Коцур А., Сизоненко Н., Тагільцева Я. Психолінгвістичний аналіз структури асоціативного поля стимулу компетентність. *Psycholinguistics. Психолінгвістика. Психолінгвістика: зб. наук. праць. Серія: Філологія*. ПереяславХмельницький: ФОП Домбровська Я.М. 2018. Вип. 24 (2). С. 340-358.
6. Nataliia Syzonenko, Yanina Tahiltseva Psycholinguistic analysis of the structure of the stimulus 'competitiveness'. *London Journal of Research in Humanities and Social Sciences*. Volume 22. Issue7,

Інформаційні ресурси

1. Галицька М. М. Міжкультурна компетенція та її значення для професійної діяльності майбутнього фахівця. [Освітологічний дискурс](https://core.ac.uk/download/pdf/33686839.pdf). 2014. № 2. С. 23–32. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/33686839.pdf>
2. Міжкультурна комунікація [Електронний ресурс] : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2019. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/16512/1/miz_kom.pdf

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри германської і української філології протокол від 01 вересня 2025 року № 1.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання імітаційних/рольових/дискусійних завдань	Виконання презентації	Виконання тестових завдань	Виконання завдань роботи самостійної (конспект)	
Тема 1. Виникнення та розвиток міжкультурної комунікації	2	3	-	19	2	7
Тема 2. Основні категорії міжкультурної комунікації	2	6	-		2	10
Тема 3. Міжкультурна комунікація та суміжні дисципліни	2	3	7		2	14
Тема 4. Типи культур і міжкультурні стилі комунікації	2	6	7		2	17
Тема 5. Вербальне і невербальне вираження в різних культурних спільнотах	2	12	7		2	23
Тема 6. Комунікативні невдачі та шляхи їх подолання у процесі міжкультурної комунікації	2	6	-		2	29
Разом	12	36	21	19	12	100

Шкала та критерії оцінювання опитування на практичних заняттях

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання
6 опитувань/2 опитування Завдання передбачає перевірку теоретичного матеріалу, зокрема ключових понять теми. 2 бали×6 опитувань	2 бали , якщо правильно схарактеризовано ключові поняття теми; 1 бал , якщо надано частково правильну відповідь; 0 балів , якщо надано неправильну відповідь або відповіді не надано.

Шкала та критерії оцінювання виконання імітаційних/рольових/ дискусійних завдань

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	
Виконання імітаційних/рольових/дискусійних завдань 3 бали×12 завдань	3 бали	Імітаційне/рольове завдання виконано правильно; студент обстоює власну позицію, формулює думки логічно, доступно під час дискусії; студент здійснює ефективну міжкультурну комунікацію у професійній діяльності; застосовує на практиці основні комунікативні стратегії та практики міжкультурного спілкування; організовує процес свого навчання й самоосвіти
	2 бали	Імітаційне/рольове завдання виконано правильно, наявні несуттєві недоліки; студент обстоює власну позицію, формулює думки логічно, доступно під час дискусії, проте недостатньо аргументовано; студент переважно здійснює ефективну міжкультурну комунікацію у професійній

		діяльності; застосовує на практиці основні комунікативні стратегії та практики міжкультурного спілкування; організовує процес свого навчання й самоосвіти
	1 бал	Імітаційне/рольове завдання виконано частково, наявні суттєві недоліки; студент висловлює власну позицію, проте наявні значні логічні недоліки у формулюванні думки під час дискусії; студент частково здійснює ефективну міжкультурну комунікацію у професійній діяльності; застосовує на практиці основні комунікативні стратегії та практики міжкультурного спілкування; організовує процес свого навчання й самоосвіти
	0 балів	Імітаційне/рольове/дискусійне завдання не виконано.

Шкала та критерії оцінювання презентації

5 – 7 балів	відповідність змісту презентації темі; дотримано всі вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи й орфографічного стандарту; студент здійснює ефективну міжкультурну комунікацію у професійній діяльності; застосовує на практиці основні комунікативні стратегії та практики міжкультурного спілкування; організовує процес свого навчання й самоосвіти
3 – 4 бали	відповідність змісту презентації темі; вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи й орфографічного стандарту переважно дотримано; студент переважно здійснює ефективну міжкультурну комунікацію у професійній діяльності; застосовує на практиці основні комунікативні стратегії та практики міжкультурного спілкування; організовує процес свого навчання й самоосвіти
2 бали	відповідність змісту презентації темі; вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи й орфографічного стандарту дотримано частково; студент частково здійснює ефективну міжкультурну комунікацію у професійній діяльності; застосовує на практиці основні комунікативні стратегії та практики міжкультурного спілкування; організовує процес свого навчання й самоосвіти
1 бал	презентація складається з 2 – 3 слайдів, зміст не відповідає темі; студент фрагментарно здійснює ефективну міжкультурну комунікацію у професійній діяльності; застосовує на практиці основні комунікативні стратегії та практики міжкультурного спілкування; організовує процес свого навчання й самоосвіти
0 балів	презентацію не підготовано

Шкала та критерії оцінювання виконання тестових завдань

14 – 19 балів	Високий рівень володіння теоретичним та практичним матеріалом; студент здійснює ефективну міжкультурну комунікацію у професійній діяльності; застосовує на практиці основні комунікативні стратегії та практики міжкультурного спілкування; організовує процес свого навчання й самоосвіти
8 – 13 балів	Достатній рівень володіння теоретичним та практичним матеріалом; студент переважно здійснює ефективну міжкультурну комунікацію у професійній діяльності; застосовує на практиці основні комунікативні

	стратегії та практики міжкультурного спілкування; організовує процес свого навчання й самоосвіти
4 – бали	Середній рівень володіння теоретичним та практичним матеріалом; студент частково здійснює ефективну міжкультурну комунікацію у професійній діяльності; застосовує на практиці основні комунікативні стратегії та практики міжкультурного спілкування; організовує процес свого навчання й самоосвіти
0 – 3 бали	Низький рівень володіння теоретичним та практичним матеріалом;

**Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи
(конспекту)**

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	
Виконання самостійної роботи передбачає розкрити сутності питань у формі конспекту. 2 бали× 6 завдань	2 бали	студент засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу; виконані усі завдання; застосовано для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом; оформлення результатів самостійної роботи логічне та послідовне; студент здійснює ефективну міжкультурну комунікацію у професійній діяльності; застосовує на практиці основні комунікативні стратегії та практики міжкультурного спілкування; організовує процес свого навчання й самоосвіти
	1 бал	студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання, недосконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі; студент частково здійснює ефективну міжкультурну комунікацію у професійній діяльності; застосовує на практиці основні комунікативні стратегії та практики міжкультурного спілкування; організовує процес свого навчання й самоосвіти
	0 балів	завдання самостійної роботи не виконані або виконані неправильно